БАТЛАВ
БАЙГАЛЬ ОРЧИН, УУР АМЬСГАЛЫН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ЯАМНЫ ТӨРИЙН НАРИЙН БИЧГИЙН ДАРГА.....
Э.БАТТУЛГА

2025 оны 01 дугаар сарын 17-ний өдөр

ЗАВХАН АЙМАГТ 150 ГА ГАЗАРТ ТАТМЫН ОЙЖУУЛАЛТ ХИЙХ АЖЛЫН ДААЛГАВАР, ТЕХНИКИЙН ТОДОРХОЙЛОЛТ

Гэрээгээр гүйцэтгэх ажлын дугаар: **Төслийн 2025 оны ажлын төлөвлөгөөний 2.2.1**

№	Ажлын нэр, төрөл	Тайлбар
1	Ажил гүйцэтгэх үндэслэл	Уур амьсгалын ногоон сангийн санхүүжилтээр Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн яам, Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яам, Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Хөгжлийн хөтөлбөр хамтран "Монгол орны хөдөөгийн иргэдийн уур амьсгалын өөрчлөлтөд дасан зохицох чадамж болон эрсдэлийн менежментийг боловсронгуй болгох нь" төслийг 2021 оны 3 дугаар сараас эхлэн Дорнод, Сүхбаатар, Завхан, Ховд аймагт хэрэгжүүлж байна. Төсөл хэрэгжсэнээр шууд байдлаар 130,000 орчим, шууд бус байдлаар 800,000 гаруй малчин иргэд төслийн үр шим хүртэхээс гадна тэдгээрийн 50 хувь нь эмэгтэйчүүд байна. Төслийн зорилго нь байгалийн нөөцөөс хамааралтай, уур амьсгалын өөрчлөлтөд өртөмтгий малчдын дасан зохицох, эрсдэлийг даван туулах чадамжийг сайжруулан бэхжүүлэх юм. Тус зорилгод хүрэхийн тулд хоорондоо уялдаатай дараах бүрэлдэхүүн хэсгүүдийн хүрээнд үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэн үр дүнд хүрэх болно. Үүнд: **Бүрэлдэхүүн хэсэг 1**: Үндэсний болон бүс нутгийн түвшинд газар, усны нөөцийн төлөвлөлтийг уур амьсгалын мэдээлэлд тулгуурлан төлөвлөж, ашигладаг болох; **Бүрэлдэхүүн хэсэг 2:** Байгалийн нөөцийн менежментэд малчдын байгууллагын оролцоог нэмэгдүүлж, уур амьсгалын өөрчлөлтөд зохицсон ус, хөрсний менежментийн арга ажиллагааг өргөн хүрээнд нэвтрүүлэх; **Бүрэлдэхүүн хэсэг 3:** Уур амьсгалын өөрчлөлтөд тэсвэртэй, гарал үүсэл нь тогтвортой малын гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүнийг зах зээлд нийлүүлэх малчдын чадавхыг нэмэгдүүлэх зэрэг болно. Хүн, малын нөлөөлөл, хортон шавж, түймэр, уур амьсгалын өөрчлөлт, цэвдгийн хайлалт, ууршилт зэргээс үүдэн Монгол орны татмын ойн нөөц эрс хомсдож, зарим газар бүрэн устаж, гол мөрний орчмын хөрсний чийг алдагдан экосистем ихээр доройтож байгаа учраас татмын ойжуулалт хийн нөхөн сэргээх зайлшгүй шаардлага үүсээд байна. Иймд, "Монгол орны хөдөөгийн иргэдийн уур амьсгалын өөрчлөлтөд дасан зохицох чадамж болон эрсдэлийн менежментийг боловсронгуй болгох нь" төсөл зорилтот 4 аймгийн хэмжээнд 2500 га талбайд татмын ойжуулалт хийж байна.
2	Ажлын хамрах хүрээ	

Сум	Баг	Газрын нэр	Багц	Талбай (га)
Алдархаан	Аргалант баг	Завхан гол, Цагаан булан	Багц 1	15
Отгон	Онц баг	Тэмээн хүзүүний булан Онцын бэл		10 10

		Завханмандал	Нуга баг	Хүнгүйн гол		15
		Нийт				***50 га***
		Эрдэнэхайрхан	Мөсөн баг	Мухартын гол	Багц 2	20
		Яруу	Зүйл баг	Мод толгойн ар		20
		Сантмаргаз	Холбоо	Галуутайн гол, галуутай		10
		Цэцэн-уул	Жаргалан т	Галуутайн гол,Сүмийн булаг		10
		Нийт				***60 га***
		Баянтэс	Жавхлан	Буга согоот, Хөндлөн булаг	Багц 3	10
		Тэс	Зүр	Өндөр боомын ар голын ай сав		10
		Тосонцэнгэл	Баян-улаан	Хожуулын гол,Баян улааны булан		20
		Нийт				***40 га***
3	Ажил гүйцэтгэх хугацаа	Гэрээнд заасан хугацаанд				
4	Захиалагч байгууллага	Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яам, ЗГХА Ойн газар, Завхан аймгийн Засаг даргын Тамгын газар				
5	Төсөвт өртөг, тоо хэмжээ	**Багц 1:** Нийт 50 га талбайд татмын ойжуулалт хийнэ. **562,500,000.00** (таван зуун жаран хоёр сая таван зуун мянган төгрөг) **Багц 2:** Нийт 60 га талбайд татмын ойжуулалт хийнэ. **675,000,000.00** (зургаан зуун далан таван сая төгрөг) **Багц 3:** Нийт 40 га талбайд татмын ойжуулалт хийнэ. **450,000,000.00** (дөрвөн зуун тавин сая төгрөг) Нийт төсөвт өртөг: **1,687,500,000** (Нэг тэр бум зургаан зуун наян долоон сая таван зуун мянган төгрөг) Төсөвт өртөгт татмын ойжуулалттай холбоотой бүх зардал орсон бөгөөд 3 жилийн арчилгаа хамгаалалт болон дуслын усалгааны системийн зардал орсон болно. Татмын ойжуулалтын ажилд жилд 2 удаа мониторинг хийх бөгөөд ургалтын хувийг 95 хувьтай байлгаж хэрвээ бага байх тохиолдолд нөхөн тарилт хийнэ.				
6	Ажил гүйцэтгэхэд тавигдах ерөнхий шаардлага	Ажлыг гүйцэтгэх явцад бүх ажлыг холбогдох хүчин төгөлдөр хууль, тогтоомж, ойжуулалтын ажилтай холбоотой норм, стандарт, хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны дүрэм журам болон төслийн БОНМХХ-нд заасан арга хэмжээг хэрэгжүүлж, хийгдэх ажлын тоо хэмжээний дагуу, захиалагч талтай нягт хамтран, чанарын шаардлагыг хангаж ажиллана. Ойжуулалтын ажлын гүйцэтгэгч нь шалгарсан тохиолдолд тухайн ойжуулалт хийж байгаа байршилтай ойролцоох малчид, малчдын бүлэг хоршоод байгууллагатай гэрээ байгуулж ойжуулалтын ажил хамтран гүйцэтгэх, мөн гэрээнд ойжуулсан талбайн 3 жилийн арчилгаа, хамгаалалтыг малчид, малчдын бүлэг хоршоод нөхөрлөлөөр гүйцэтгүүлэх гэрээ байгуулсан байна.				
7	Техникийн чадавх болон туршлагын шалгуур үзүүлэлт, шаардлага	• Тарьц суулгацын нөөц хангалттай байх, орон нутгийн дасан зохицсон үр үрсэлгээг ашиглан ойжуулах (худалдан авах бол нийлүүлэгчтэй байгуулсан гэрээ). • Мод үржүүлэг, ойжуулалт, ойн нөхөн сэргээлтийн тусгай зөвшөөрөлтэй ойн мэргэжлийн байгууллага байна.				

		• Ойжуулалтын ажлыг гүйцэтгэх ажилчдын 50-аас доошгүй хувь нь ойролцоо нутгийн малчид, малчдын бүлэг, хоршоод, байгууллагын гишүүдээс бүрдсэн байх мөн ажилчдын 40-өөс доошгүй хувь нь эмэгтэй байх. • Ойжуулалтын ажлыг гүйцэтгэхдээ НҮБХХ-ийн байгаль орчин, нийгмийн нөлөөллийн стандарт, менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг хангуулах байгаль орчны мэргэжилтэнтэй байна. Орон нутгийн гарал үүсэлтэй тарьц суулгацаар амьдралын хувийг тооцож багадаа 800 ширхэг мод тарина.
8	Гүйцэтгэх ажлын үе шат	Татмын ойжуулалт нь бэлтгэл ажил, ойжуулалт хийх, хамгаалах хүлээлгэн өгөх, зөрчил, гологдол арилгах, гүйцэтгэлийн болон байгаль орчин, нийгмийн сөрөг нөлөөллийг бууруулах, сэргийлэх чиглэлээр хийсэн ажлын тайлан боловсруулах, тайланг хэлэлцүүлэн хүлээлгэн өгөх гэсэн үе шатуудтай байна.
9	Бэлтгэл үе шат	• Байгаль орчин, нийгмийн нөлөөллийг бууруулах, эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр авч хэрэгжүүлэх ажлын төлөвлөгөөг гаргаж төсөл хэрэгжүүлэх нэгжид хүргүүлж, танилцуулж батлуулах. • Татмын ойжуулалтын ажил гүйцэтгэх улирлын болон түр ажилчдыг дадлагажуулах. Үүнд эмэгтэй ажилчдын тэгш оролцоог дэмжин ажиллах. • Байгаль орчин, нийгмийн сөрөг нөлөөллийг бууруулах, сэргийлэх чиглэлээр ажилчдад сургалт хийх. • Ойжуулалтын ажилд хэрэглэгдэх техник, тоног төхөөрөмжүүдийн техник үйлчилгээг бүрэн хийн ажилд гарахад бэлэн болгох. • Ойжуулалтын ажлын технологийн карт, дараалал боловсруулан ажилчдад танилцуулж дагаж мөрдөх (технологийн дараалыг хавсаргав). • Ойжуулалтын ажлын сонгогдсон талбайн эргэлтийн цэгийг тэмдэгжүүлэх (Төслийн Гомдол барагдуулах механизмын хүрээнд гомдол, санал хүлээн авах хайрцгийг байршуулах. • Татмын ойжуулалтын ажил гүйцэтгэх улирлын болон түр ажилчдад ажил гүйцэтгэх технологи болон хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны талаар зааварчилгаа бэлтгэн өгөх. • Татмын ойжуулалтын ажил гүйцэтгэх улирлын болон түр ажилчдад ойн түймрээс урьдчилан сэргийлэх талаар анхааруулга өгөх. • Ойр орчмын иргэдэд мал бэлчээхийг хориглох, ойжуулалтын талбайн дундуур гаргасан мал услах орц, гарцын талаар танилцуулга хийх, уулзалт зохион байгуулах, ойжуулалт хийх төлөвлөгөөнд оруулах. • Тусгаарласан талбай буюу 10 га тутамд нэг усжуулалт хийх усны нөөц сав байршуулж 5тонн багтаамжтай усны нөөц савтай, ус шахагч, d40 крант байршуулна. • Татмын ойжуулалтын хашааг 10 га тутамд 2 м өргөнтэй гарц гарган хийнэ.
10	Хашаа барих	• Явган хүний хаалганд сайн чанарын нугас, түгжээ суурилуулна. • Ажил гүйцэтгэх талбайн үүдний хэсэгт 0.5х1 метр хэмжээтэй ажлын гүйцэтгэгч, захиалагч, талбайн хэмжээ, тарьсан модны тоо, схем талбайд мал бэлчээхийг хориглосон анхааруулга зэрэг мэдээлэл агуулсан самбар байрлуулах • Талбайн 4 буланд гадагш нь 3мм-ээс багагүй диаметртэй төмөр утсаар гадагш татлага хийж булангийн шонг газарт гадаслаж бэхэлнэ. • Татмын ойн хашааны техникийн тодорхойлолтыг баримталж ажиллана (Хавсралт 1,2). • Татмын ойжуулалтын жишиг талбайн төлөвлөлт (Хавсаргав). • Байгаль орчин, нийгмийн сөрөг нөлөөллийг бууруулах, сэргийлэх үндсэн шаардлагуудыг баримталж ажиллана (18 дахь хэсгийг харна уу).
11	Усалгааны систем	• Усалгааг газрын онцлогоос хамааруулан тохиромжтой байдлаар шийдэх бөгөөд дуслын усалгааны систем суурилуулна. Нар салхины эх үүсвэр ашиглах. • 10 га талбай бүрд 5 тонны ус нөөцлөх сав байрлуулах, газрын хөрснөөс 1 метр өндөрт байрлуулна. • Ус нөөцлөх савнаас хаалт угсарч, ус шахах зориулалттай бензин мотопомп байрлуулах /мотопомп нь дуслын усалгааны системээр ус шахахад хангалттай хүчин чадалтай байх/.

		• Татмын ойжуулалт хийх талбайд хүрэлцэхүйц хүчин чадал багтаамжтай байна. • Зөөврийн хуванцар хийцтэй нөөцлөх савыг өндөрлөг хэсэгт байрлуулах бөгөөд газрын хөрснөөс 1 метр өндөрт байрлуулна. • Татмын ойжуулалтын талбайд суулгац суулгахаас 3-4 хоногийн өмнө ухсан нүхийг нэг удаа усална. Суулгацыг суулгасны дараа 35-40 см гүнд нэвчиж усална. • Хөндлөн огтлол 50мм хэмжээтэй хатуу, 4мм зузаантай зориулалтын хуванцар хоолойгоор ойн зурвасын дундуур гол шланк явуулах бөгөөд усыг өөрийн даралтаар эсвэл усалгааны системээр шахах бөгөөд мод бүрийн харалдаа 50мм хэмжээтэй гол хоолойноос нүхэлж зориулалтын холбогчоор дуслаар ус гаргах уян хоолой буюу хөндлөн огтлол нь 3-5мм нарийн уян хоолойг шинээр суулгасан мод бүрийн тогоонд усыг оруулахаар тооцож салаалуулж хийж өгнө. • Намар тарьсан тохиолдолд цэнэг усалгааг 1-2 удаа хийнэ. Хаврын цэнэг усалгааг 4-р сарын 15-аас эхлүүлэх ба намрын цэнэг усалгааг газар хөлдөхөөс өмнө хийнэ. 5 ба 6-р сард 10-14 хоногийн зайтай, 7 ба 8 сард 14-16 хоногийн зайтай 2 удаа усална. 9-р сард нэг удаа усална. Усалгааны норм нь нэг га-д 300-350 м3 ус орохоор тооцно. Ойжуулалтын талбайд суулгац суулгахаас 3-4 хоногийн өмнө ухсан нүхийг нэг удаа усална. Суулгацыг суулгасны дараа 35-40 см гүнд нэвчиж усална. • Усалгааг өглөө эрт, эсвэл орой нар жаргасны дараа хийж, ууршилтыг бууруулна. • Усалгааны норм, услах хугацаа нь тухайн жилийн хур тунадасны хэмжээнээс хамаарч өөрчлөгдөхийг анхаарах хэрэгтэй. • Тарьсан суулгацыг арчлах, гаднын хүчин зүйлээс хамгаалах, тогтмол усалгааны ажил гүйцэтгэх.
12	Татмын ойжуулалт хийх	""Навчит төрлийн модны суулгац. Техникийн шаардлага" MNS6141:2010 стандартыг хангасан суулгацыг татмын ойжуулалтын ажилд хэрэглэх. • "Суулгацын нүхийг бэлтгэх, суулгах арга. Ерөнхий шаардлага" MNS6258-1:2011 стандартын дагуу суулгацын нүхийг бэлтгэх эсвэл шан (шуудуу) татаж болно. Шан татах бол тарилтын эгнээг шангаар гаргана. Шангийн өргөн 30 см-ээс ихгүй, гүн нь 20 см-ээс ихгүй байх бөгөөд суулгац суулгах байршилд нүх ухах. • Эгнээ хоорондын зай 4 метр, мод хоорондын зай 3 метр байхаар тооцон 1 га талбайд 800 ширхгээс доошгүй стандартын шаардлага хангасан чанартай суулгацаар тарилт хийх. • Суулгацын стандарт хангасан байх хэмжээ

Модны төрөл	1-р зэргийн суулгац (өндөр, м)	2-р зэргийн суулгац (өндөр, м)	3-р зэргийн суулгац (өндөр, м)
Улиас	1.5 ба дээш	1.0-1.5	0.8-1.0
Хайлаас	0.8 ба дээш	0.6-0.8	0.4-0.6
Бургас	1.2 ба дээш	0.8-1.2	0.6 -0.8

• Усалгааны норм, услах хугацаа нь тухайн жилийн хур тунадасны хэмжээнээс хамаарч өөрчлөгдөхийг анхаарах хэрэгтэй.
• Ургамал ургалтын нийт хугацаанд 10-13 удаа усалгааг хийнэ. Харин хаврын салхи ихтэй үед салааны завсар өнгөн хэсгийн хөрс хаталтаас сэргийлж усалгааг нэмэлт болгож хийх.

Мэдээллийн самбар байрлуулах (нийт өндөр нь 3 метрээс багагүй төмөр хийцтэй байх бөгөөд самбарын хэмжээ 1х1 метрээс багагүй (самбарт ойжуулалт хийсэн талбайн зураг, захиалагч болон гүйцэтгэгчийн тухай мэдээлэл, талбайн хэмжээ, тарьсан модны төрөл, тоо ширхэг зэрэг мэдээллүүд багтана), самбарын хөлийг бетон зуурмагаар бэхэлсэн байна.

	Талбайг хүлээлгэн өгөх	• Татмын ойжуулалтын талбайг аймгийн Засаг даргын захирамжаар байгуулагдсан ажлын хэсэгт, мөн тухайн аймаг, сумдад акт үйлдэн хүлээлгэн өгөх ажлыг зохион байгуулна. Актыг 5 хувь үйлдэн нэг хувийг Ойн газарт, Орон нутгийн байгаль орчин ойжуулалт хариуцсан мэргэжилтэн, төслийн төв нэгжид тус тус хүргүүлнэ.

<table>
<tr><td></td><td></td><td>

- Тарьц суулгацын амьдралын хувийг тогтоохдоо Байгаль орчин, ногоон хөгжлийн сайд, Сангийн сайдын хамтарсан тушаалын хавсралт "Ойжуулалт, ойн аж ахуйн арга хэмжээний ажлыг төлөвлөх, зохион байгуулах, санхүүжүүлэх, таримал ойг үнэлэх, улсын ойн санд худалдан авах, өмчлүүлэх" журмын дагуу жишиг байгуулан тооллого явуулна.

<table>
<tr><th>Татмын ойжуулалтын талбай /га/</th><th>Жишиг талбайн нийлбэрийн ойжуулсан талбайд эзлэх хувь</th><th>Нэгж жишиг талбайн хэмжээ /м2/</th></tr>
<tr><td>1 – 5</td><td>5</td><td>200</td></tr>
<tr><td>6 -10</td><td>4</td><td>400</td></tr>
<tr><td>11-20</td><td>3</td><td>400</td></tr>
<tr><td>21-ээс дээш</td><td>2</td><td>400</td></tr>
</table>

Татмын ойжуулалтын ажлыг хүлээн авахдаа гэрээний ерөнхий ба тусгай нөхцөлийн дагуу зөрчил гологдлыг арилгасны дараа "Ойжуулалт, ойн аж ахуйн арга хэмжээний ажлыг төлөвлөх, зохион байгуулах, санхүүжүүлэх, таримал ойг үнэлэх, улсын ойн санд худалдан авах, өмчлүүлэх" журмаар батлагдсан актын дагуу хүлээн авна. Актын маягтыг хавсаргав. /Маягт№ГМ-4 /

</td></tr>
<tr><td></td><td>Зөрчил, гологдол арилгах</td><td>

- Тарьсан тарьц, суулгац 50-74,9 хувийн амьдралтай ургасан бол гүйцэтгэгч өөрийн зардлаар 90 хувь хүртэл нөхөн тарилт хийж, актаар хүлээлгэн өгснөөр үлдэгдэл санхүүжилтийг тухайн жилд багтаан олгоно.
- Тарьсан тарьц, суулгац нь 25-49,9 хувийн амьдралтай ургасан бол гүйцэтгэгчид урьдчилгаагаар олгосон нормативд зардалд хүрэхүйц шаардлагатай нөхөн тарилтыг гүйцэтгэгчийн хөрөнгөөр хийлгэж дараа жилийн намар хүлээж авна.
- Тарьсан тарьц, суулгац нь 24,9 хүртэл хувийн амьдралтай тоологдсон тохиолдолд уг ажлыг хангалтгүй гүйцэтгэсэн гэж үзэж гүйцэтгэгчээр ойжуулалтын ажлын урьдчилгааг эргүүлэн төлүүлнэ.
- Захиалагчийн хяналт болон ажил хүлээлцэхэд гарах зардлыг жишиг зураг төсвийн талбай бүрийн зохих дүнгээр тооцох бөгөөд гүйцэтгэгч тал бүрэн хариуцна.

</td></tr>
<tr><td></td><td>Тайлан боловсруулах</td><td>

- Ойжуулалтын ажил гүйцэтгэсэн тайланг захиалагчид 2 хувь ирүүлнэ. Тайлан дор дурдсан бүрдэл хэсгүүдээс бүрдэнэ. Үүнд:

а/ "Татмын ойжуулалтын ажил гүйцэтгэсэн тайлан"

б/ 1:50 000-ны масштабтай Татмын ойжуулалтын ажил явуулсан талбайн зураг

в/ "Ойжуулалт, ойн аж ахуйн арга хэмжээний ажлыг төлөвлөх, зохион байгуулах, санхүүжүүлэх, таримал ойг үнэлэх, улсын ойн санд худалдан авах, өмчлүүлэх" журмын дагуу аймгийн Засаг даргын захирамжаар байгуулагдсан ажлын хэсэг байгуулсан шийдвэрийн хуулбар, ажлын хэсэгт гүйцэтгэсэн ажлыг хүлээлгэн өгсөн актын хамт.

- А. "Татмын ойжуулалтын ажил гүйцэтгэсэн тайлан"-д Татмын ойжуулалт хийсэн ажлын үе шат тус бүрээр хийсэн ажлын гүйцэтгэл, ажлын технологийн дараалал, тарилтын схем, тарьц, суулгацын стандартын шаардлага хангасан байдал, ажил гүйцэтгэсэн хугацаа, ажиллах хүчин, (хүйсээр ангилсан тоон мэдээлэл), ажлын өдөр тутмын гүйцэтгэл, тавьсан хяналт, болон төслийн Байгаль орчин, нийгмийн менежментийн хамрах хүрээнд (БОНМХХ) заасан арга хэмжээг хэрхэн хэрэгжүүлсэн зэрэг мэдээллийг багтаана. Дээж талбайн тооллого болон бусад судалгааны ажлын үед авсан гэрэл зураг, ойн төлөв байдлын зураг, ойжуулалтын ерөнхий байдлын зураг, эхлэл төгсгөлийн зургийг харьцуулсан байдлаар фото хэлбэрээр тайланд хавсаргана.
- Б. "Татмын ойжуулалтын ажил явуулсан талбайн зураг"-т, Талбайн хилийн солбицол, дугаар, талбайн хэмжээ, газрын төрлийн ангилал, тэмдэглэгээ, модны төрөл, насны бүлэг, газар ус, уул, өндөрлөг тоотын нэр, газар зүйн байрлалын солбицлын торлолд, зургийн масштаб, проекц, таних тэмдэг эдгээрийг ой зохион байгуулалтын технологийн зааварт заасан стандартын дагуу гүйцэтгэж оруулна.
- В."Ойжуулалт, ойн аж ахуйн арга хэмжээний ажлыг төлөвлөх, зохион байгуулах, санхүүжүүлэх, таримал ойг үнэлэх, улсын ойн санд худалдан авах, өмчлүүлэх" журмын дагуу аймгийн Засаг даргын захирамжаар байгуулагдсан ажил хүлээн авах ажлын хэсэг байгуулсан шийдвэрийн хуулбар, ажлын хэсэгт

</td></tr>
</table>

		гүйцэтгэсэн ажлыг хүлээлгэн өгсөн актын хамт тайланд хавсаргана. Тайланг Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг Ойн газар болон бусад холбогдох мэргэжлийн байгууллагын төлөөлүүдэд танилцуулан, хэлэлцүүлж хүлээлгэн өгнө. Хэрэв тайланд зөрчил гологдол илэрсэн бол түнийг арилгах үүргийг гүйцэтгэгч хүлээнэ. Зөрчил гологдлыг арилгасны дараа тайланг дахин хянаж хүлээн авна. • Зураг боловсруулалтын ажлыг Засгийн газрын 2009 оны 1-р сарын 28-ны өдрийн 25-р тогтоолын дагуу олон улсын WGC-84 солбицлын систем, өндрийн сүлжээний Балтын тэнгисийн тогтолцоог , том дунд масштабын байр зүйн зураглалд дэлхийн хөндлөн меркаторын UTM (Universal Transvers Mercator) тусгагийг хэрэглэнэ. Татмын ойжуулалтын ажлын тайлан болон зургийн ship. Файлуудыг цахим хэлбэрээр 1 хувь ирүүлнэ. Ойжуулсан талбайн кадастрын зураглалыг эрх бүхий мэргэжлийн байгууллагаар хийлгүүлж, газрын кадастрын нэгдсэн мэдээллийн санд тусгуулна.
	Тайланг хэлэлцүүлэх хүлээлгэн өгөх	Ойжуулалтын ажлын тайланг Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг Ойн газар болон бусад холбогдох мэргэжлийн байгууллагын төлөөлүүдэд танилцуулан, хэлэлцүүлж 3 хувь үйлдэн Ойн газар, аймгийн БОАЖГазар, болон төслийн төв нэгжид хүлээлгэн өгнө. Ойжуулалт хийх хугацаанд НҮБХХ-ийн байгаль орчин, нийгмийн нөлөөллийг бууруулах, урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр хийсэн ажлуудын тайланг төсөл хэрэгжүүлэх нэгжид (ТХН) хүлээлгэн өгч батлуулна.
	Бусад тавигдах шаардлага	• Галын аюулгүй байдлыг анхаарч норм дүрмийн шаардлагын дагуу ажлыг гүйцэтгэнэ. • Ажлыг гүйцэтгэхэд шаардлагатай нийт ажилчдын 50 ба түүнээс дээш хувийг тухайн сум орон нутгийн иргэд, малчдын байгууллага, бүлэг нөхөрлөлүүдтэй гэрээ байгуулж гүйцэтгүүлнэ. • Ойжуулалтын ажлын дараагаар таримал ургамлыг 3 жилийн туршид арчлах, гаднын хүчин зүйлээс хамгаалах арга хэмжээг тухайн орон нутгийн малчдын байгууллагуудтай гэрээ байгуулан гүйцэтгүүлнэ. • Ажлыг гүйцэтгэх явцдаа ажлын үе шат бүрд захиалагчид фото зургаар баталгаажуулан захиалагчид хүлээлгэн өгч үе шатны ажлыг эхэлнэ. • Тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөнийг зөвхөн зөвшөөрөгдсөн замаар явуулах, зөвшөөрөгдсөн хурдаас хэтрүүлэхгүй байх, салаа зам гаргахгүй байх зэрэгт анхаарах. • Санамсаргүй байдлаар шингэн/тос асгарч бохирдол үүсэхээс сэргийлэх, тээврийн хэрэгслийн бүрэн бүтэн байдлыг шалгаж ажиллах, шингэн/тос асгарах, алдагдах үед ашиглах багаж хэрэгсэл байгаа эсэх, санамсаргүй асгарсан шатах тослох материалыг голын эрэг дагуух хөрс, усанд орохоос сэргийлэх талаар ажилчдад сургалт хийх. • Машин механизм, тээврийн хэрэгслийн ашиглагдаагүй үед тогтмол унтраах, агаар орчныг бохирдуулахгүй байхад анхаарах, хог хаягдлыг ил задгай шатаахыг хориглох. • Үйл ажиллагааг зөвхөн ажлын цагаар хийх, ажлын цаг дуусаны дараа чанга дуу чимээ гарах үйл ажиллагаа явуулахгүй байхад анхаарах. • Үйл ажиллагаа явуулж байгаа газарт хог хаягдал хаяхгүй байх, хог хаягдлын зохистой менежментийн чиглэлээр ажилчдадаа сургалт хийсэн байх, шатах тослох материал зэрэг аюултай хог хаягдлыг хадгалах, зайлуулах чиглэлээр мэдлэг мэдээллийг ажилчдадаа өгсөн байх. • Төслийн нэгжийн заасан төрөл зүйлийн мод буюу тухайн экосистемд тохирсон унаган төрөл зүйлийг тарихыг хатуу анхаарах. • НҮБХХ-ийн байгаль орчин, нийгмийн нөлөөллийг бууруулах, урьдчилан сэргийлэх стандарт үйл ажиллагааны дүрэм журмыг чандлан мөрдөх үүднээс ТХН-ээс өгсөн зааварчилгаатай танилцаж, шаардлагатай сургалтыг хийж, мөрдөж ажиллах.